

at opretholde Befolkningens Afskedigelsesret overfor Lærerne i det hidtilværende Omfang.

Jeg maa maaske, skønt det ligger lidt udenfor Sagen, gøre den Bemærkning, at naar jeg ved Behandlingen af Skoletilsynsloven her i Tinget i Fjor gik med til at lade Befolkningen bevare den Afskedigelsesret, som den har faaet for 4 Aar siden, var det kun ud fra den Betragtning, at en Ret, som man paa den Maade har givet Befolkningen, kan og skal man ikke tage fra den igen, medmindre der foreligger Vidnesbyrd om, at den er blevet misbrugt. Det var mig den Gang ikke bekendt, at der forelaa saadanne Vidnesbyrd, men jeg erkender, at det Tilfælde, her er Tale om, er af en saadan Art, at det vistnok maa karakteriseres som et afgjort Misbrug af Retten, og jeg finder, at det netop bør give Anledning til, at vi, naar vi faar Skoletilsynsloven her ned i Tinget igen, hvad vi sagtens gør, tager under meget nøje Overvejelse, om der ikke var Grund til at imødekomme hele Danmarks Lærerstand noget i det Ønske, som nylig er blevet fremsat i et Andragende her til Rigsdagen med saa stor Vægt og med saa stort et Antal Underskrifter, om denne Afskedigelsesret dog ikke maatte blive noget begrænset.

Men ellers maa jeg sige, at jeg finder, at §§ 9—13 er fornuftigt affattede, og at der i det hele taget er gjort Ret og Skel mod Præst og Menighed i hele det Spørgsmaal, her er Tale om. Under Behandlingen af dette Spørgsmaal i det kirkelige Udvalg var man fra alle Sider enig om, at den Afskedigelsesret, som man vilde tillægge Menighederne i Tilfælde, hvor de ikke kunde komme ud af det med deres Præst, dog skulde være begrænset, regelbunden og kontrolleret. Den skulde have Karakteren af en Retsafgørelse; det, som Menigheden skulde opnaa, skulde være Retten til at fremkalde en Retsafgørelse. Det er det Princip, som er fastholdt i disse Paragraffer. Menigheden skal ikke selv have Ret til at skille sig ved Præsten, naar den bliver ked af ham, men den skal have Ret til at fremkalde en Retsafgørelse. Og den Form, som denne Retsafgørelse efter disse Paragraffer skal have, forekommer mig i det hele at være betryggende. Jeg ved godt, at Menighedens Indflydelse paa Præstens Afskedigelse ved disse Paragraffer bliver noget ringere, end der var tiltænkt den i hvert Fald af et Mindretal i det kirkelige Udvalg, som vilde skabe Menighedsnævn, saaledes at den Menighed, der vilde

af med Præsten, skulde være repræsenteret i selve den Domstol eller selve det Nævn, der skulde afsige Kendelsen. Saaledes bliver det ikke efter dette Lovforslag. Den Ret, der kommer til at afsige Kendelse i en Strid mellem en Præst og hans Menighed, kommer til at bestaa af Folk udenfor Menigheden. Jeg kan ikke se rettere, end at det er heldigere og mere formaalstjæntligt, at det bliver saadan, som dette Lovforslag bestemmer, at den anklagende Menighed ikke tillige faar Ret til at levere Dommerne i den Sag, hvori den som Anklager er Part. Som Lovforslaget sammensætter denne Domstol, tror jeg, alle rimelige Hensyn er blevet taget.

Selv om man nu kan sige, at Menigheden altsaa ikke ad den Vej, der er foreskrevet i disse fire Paragraffer, faar nogen absolut Sikkerhed for at kunne komme af med en Præst, som den ikke mener at kunne komme ud af det med, findes der i den øvrige kirkelige Lovgivning mange andre Veje til at løse Forholdet mellem en saadan Menighed og en saadan Præst. Der er for det første den Bestemmelse i § 8, som den sidste ærede Taler (Povlsen) angreb saa haardt, at foruden ved Dom kan en fast ansat Præst afskediges fra sit Embede af Kongen, naar Biskoppen efter foregaaende Forhandling med Menighedsraadet indstiller ham dertil. Jeg finder det rigtig, at der ved Lov bliver sat den Begrænsning for administrativ Afskedigelse af Præster, og jeg er enig med den ærede Ordfører for Venstre (Moltesen) i den Betragtning, at naar man har en Bestemmelse som den, der foreslaas i § 8, vil saadanne uheldige Afskedigelser som den, der i sin Tid fandt Sted af Pastor Henning Jensen, i Fremtiden være umulige. Jeg sympatiserer derfor med § 8 i den Skikkelse, den har faaet i Regeringens Lovforslag, og naar denne Ret for Fremtiden benyttes paa en forstandig Maade, tror jeg, at man ved Hjælp af denne Paragraf i de allerfleste Tilfælde vil kunne løse de Stridsspørgsmaal, der maatte opstaa mellem en Menighed og en Præst. Hvor den ene Part ønsker at blive fri for den anden, vil man ved Hjælp af § 8 kunne ordne disse Sager, saaledes at det bliver yderst sjældent, man kommer til at ty til en Rettergang som den, der er formuleret i de følgende Paragraffer. Desuden er der jo Sognebaandsløsning og Dannelse af Valgmenigheder med Ret til at benytte Sognekirken, og der er mange andre Maader, hvorpaa en Præst og en Menighed, som ikke kan forliges, kan komme fra hinanden.